

LIETUVOS KURČIŪJŲ IR NEPRIGIRDINČIŪJŲ UGDYMO CENTRO
MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ
VERTINIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka (toliau – Tvarka) yra parengta, vadovaujantis Bendrosiomis programomis, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 (Žin., 2004, Nr. 35-1150), Lietuvos higienos norma HN 21:2010 „Bendrojo lavinimo mokykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta LR sveikatos apsaugos ministro 2010 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. V-60, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. V-766 redakcija), Lietuvos kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų ugdymo centro (toliau – Centro) administracijos, mokytojų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) susitarimais.

2. Tvarka remiamasi rengiant ir atnaujinant gimnazijos vertinimo dokumentus.

3. Tvaroje aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, bendrieji vertinimo principai ir nuostatos, vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, tėvų informavimo tvarka.

4. Tvaroje vartojamos šios sąvokos:

Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

Įvertinimas – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

Įsivertinimas – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus.

Vertinimo informacija – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas).

Individualios pažangos (idiografinis) vertinimas – vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniaisiais stebima ir vertinama daroma pažanga.

Vertinimo kriterijai – išsilavinimo standartus atitinkantys, individualiose mokytojų vertinimo metodikose numatyti užduočių atlikimo kriterijai, atitinkantys IS.

Kontrolinis darbas – ne mažesnės kaip 30 minučių trukmės savarankiškas, projektinis, kūrybinis, laboratorinis ar kitoks raštu atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas patikrinti, kaip mokiniai išmoko tam tikrą dalyko programos dalį.

Vertinimo tipai (klasifikuojami pagal vertinimo paskirtį):

Diagnostinis vertinimas – vertinimas, kuriuo naudojama siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus.

Formuojamasis vertinimas – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuriuo siekiama operatyviai suteikti detalią informaciją apie tolesnio mokinio mokymosi bei tobulėjimo galimybes, numatant mokymosi perspektyvą, pastiprinant daromą pažangą. Formuojamasis vertinimas skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.

Apibendrinamasis vertinimas – vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

Norminis vertinimas – vertinimas, kuris sudaro galimybes palyginti mokinių pasiekimus, taikomas per egzaminus.

Kriterinis vertinimas – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai (pvz., standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

Vertinimo būdai (klasifikuojama pagal vertinimo bei įvertinimo pobūdį):

Formalusis vertinimas – vertinimas, kai skiriamos tam tikro formato užduotys, numatomas joms atlikti reikalingas laikas, užduotys įvertinamos formaliais kriterijais, įvertinimas fiksuojamas.

Neformalusis vertinimas – vertinimas, kuris vyksta nuolat: stebint, susidarant nuomonę, kalbant, diskutuojant. Įvertinimas fiksuojamas mokytojo pasirinkta forma (ženklais, simboliais, individualiomis pastabomis ir kt.).

Kaupiamasis vertinimas – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas.

II. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Vertinimo tikslai:

5.1. padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;

5.2. pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;

5.3. nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

6. Vertinimo uždaviniai:

6.1. padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įvertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;

6.2. padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus;

6.3. suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos;

6.4. nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokiniams pagalbą.

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

7. Vertinimo nuostatos:

7.1. vertinimas grindžiamas amžiaus tarpsniais, psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais;

7.2. vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, jų taikymas, supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai.

8. Vertinimo principai:

8.1. tikslingumas (vertinimo metodai atitinka mokymosi turinį);

8.2. atvirumas ir skaidrumas (su mokiniais tariamasi dėl (į)vertinimo formų, laiko, aiškūs vertinimo kriterijai);

8.3. objektyvumas (siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo, remiamasi standartais);

8.4. informatyvumas (vertinimo informacija aiški, išsami, savalaikė, nurodoma tai, ką mokinys jau išmoko, kur yra spragos, kaip jas ištaisyti).

IV. VERTINIMO PLANAVIMAS

9. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu.

10. Metodinėse grupėse aptariamos ir suderinamos dalykų vertinimo tvarkos.
11. Dalykų mokytojai, planuodami integruotas pamokas, integruotus projektus, suderina ir numato bendrus vertinimo būdus, užduotis, kriterijus.
12. Mokiniam, kurie mokosi pagal pritaikytas, individualizuotas, programas, ilgalaikiuose planuose arba kitoje pasiruošimo pamokai medžiagoje numatomas vertinimas pagal programoje nustatytus pasiekimus.
13. Detaliuosiuose planuose vertinimo kriterijai konkretizuojami formuluojant mokymosi uždavinius.
14. Atsižvelgiant į mokinių mokymosi pasiekimus, vertinimo užduotys, atsiskaitymo laikas gali būti koreguojami.

V. VERTINIMAS MOKANT

15. Pradinio ugdymo programos mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami, vertinimas žymimas spalvomis arba simboliais. Taikoma nepažyminė vertinimo sistema, pagrįsta idiografiniu principu.
16. Adaptaciniu laikotarpiu (vieną mėnesį) 5 klasės mokiniams pažymiai nerašomi.
17. Pagrindinio ugdymo ir vidurinio ugdymo pakopose naudojamas formalusis vertinimas, pagrįstas IS, brandos egzaminų programomis, ir neformalusis vertinimas, pagrįstas naujais vertinimo, informacijos kaupimo, jos analizės, fiksavimo ir informavimo būdais.
18. Vertinimą ugdymo procese sudaro vienas kitą sąlygojantys diagnostinis ir formuojamasis vertinimo tipai.
19. 5 klasių mokinių nuo spalio 01 d., 6–12 kl. mokinių pasiekimai vertinami 10 balų sistema: 10 – puikiai, 9 – labai gerai, 8 – gerai, 7 – pakankamai gerai, 6 – patenkinamai, 5 – pakankamai patenkinamai, 4 – silpnai, 3 – blogai, 2 – labai blogai, 1 – nieko neatsakė, neatliko užduoties.
20. Dėl mokinių pasiekimų mokantis meninės raiškos, dorinio ugdymo, žmogaus saugos, pasirenkamųjų dalykų ir modulių vertinimo sprendimą priima mokytojų taryba.
21. Specialiosios medicininės grupės mokinių kūno kultūros pasiekimai vertinami teigiamais pažymiais pagal asmenines galimybes.
22. Mokinui, pagal gydytojo pažymą atleistam nuo kūno kultūros pamokų, pusmečio ar metinių pažymių stulpelyje rašoma „at“.
23. Neformalusis vertinimas rekomenduojamas visų dalykų pamokose:
 - 23.1. kaupiamieji įvertinimai konvertuojami į pažymius, kurių negali būti daugiau kaip vienas trečdalis visų per pusmetį gautų pažymių;
 - 23.2. mokinių įsivertinimas – taip pat svarbi vertinimo dalis. Įsivertindami mokiniai suvokia savo padarytą pažangą ir tampa aktyviais savo pažangos vertintojais.
24. Mokinių žinios, gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, pažanga vertinami pagal Bendrosiose Programose numatytus mokymosi pasiekimus, baigiamųjų klasių mokyklinių ir valstybinių egzaminų vertinimo instrukcijas), mokytojo individualią vertinimo metodiką.
25. Baigus dalyko programos temą, skyrių, kitą užbaigtą programos dalį, rekomenduojama rašyti atsiskaitomąjį darbą.
26. Kontrolinių ir kitų atsiskaitomųjų darbų skelbimo tvarka ir vertinimas:
 - 26.1. **Kontrolinis darbas** skiriamas baigus didesnės apimties temą. Jis gali trukti 45–90 minučių. Kontrolinių darbų atlikimo laiką derina klasėje dirbantys mokytojai. Kontrolinių darbų laikas nurodomas dalyko detalajame plane. Apie kontrolinį darbą mokiniams pranešama iš anksto, ne vėliau kaip prieš savaitę. Mokiniam per dieną gali būti ne daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Kontroliniams darbams rekomenduojama skirti darbingiausias savaitės dienas ir laiką – antrą, trečią pamokas antradieniais ir trečiadieniais. Nerekomenduojama kontrolinių darbų rašyti pirmadieniais ir penktadieniais. Taip pat nerekomenduojama kontrolinių darbų rašyti pirmąją dieną po mokinių atostogų. 5 klasės mokiniai pirmą mokslo metų mėnesį kontrolinių darbų nerašo. Mokiniam turi būti aišku, ką jie turi mokėti, ką pasiekti ir kaip bus vertinama. Prieš vykdant

kontrolinį darbą skiriamas laikas išeitos medžiagos kartojimui, įtvirtinimui. Rekomenduojama sudarant kontrolinio darbo užduotis laikytis eiliškumo: nuo lengvesnių užduočių eiti prie sunkesnių, kad kiekvienas mokinys galėtų atlikti nors kelias paprastesnes užduotis ir gauti atitinkamą įvertinimą. Rekomenduojama užduotis pateikti taip, kad būtų nurodytas kiekvienos užduoties ar klausimo įvertinimas balais. Kontroliniai darbai ištaisomi per savaitę, jų rezultatai surašomi į dienyną. Kontrolinį darbą, pageidaujant mokiniams, rekomenduojama perrašyti, jei daugiau nei 50% mokinių už jį gavo nepatenkinamą įvertinimą. Kontrolinių darbų rezultatai aptariami klasėje, numatomi būdai mokymosi spragoms šalinti. Mokiniai, nerašę kontrolinio darbo, praleidę pamokas, atsiskaito sutartu, patogiu mokytojui ir mokiniui laiku, bet ne vėliau, kaip per dvi savaites. Įvertinimas fiksuojamas atsiskaitymo dieną. Jei mokinys neatsiskaito, įrašomas „1“.

Įvertinant atliktas užduotis siūloma vadovautis schema:

Teisingų atsakymų apimtis	Balai
90-100%	10
80-89%	9
70-79%	8
60-69%	7
45-59%	6
35-44%	5
25-34%	4
17-24%	3
9-16%	2
0-8%	1

26.2 **Savarankiškas darbas** gali trukti iki 30 minučių. Mokiniai gali naudotis mokytojo nurodytomis mokymo priemonėmis. Savarankiško darbo tikslas – sužinoti, kaip mokinys geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas praktines užduotis.

26.3. **Apklausa raštu ar žodžiu** tikslas – greitas mokinio ar klasės žinių patikrinimas. Užduotys turi būti konkrečios, trumpos, aiškios. Apklausa formos gali būti įvairios: klausimynas, testas, diktantas.

26.4. **Laboratoriniai (praktiniai) darbai** ugdo mokinių praktinius gebėjimus: teorinės žinios pritaikomos praktiškai. Paprastai visi klasės mokiniai atlieka tą patį darbą su vienodais prietaisais. Mokinys, naudodamasis duotomis priemonėmis, turi išspręsti iškeltą problemą (išmatuoti, apskaičiuoti, įvertinti, palyginti, sisteminti, braižyti brėžinius, formuluoti išvadas).

26.5. **Kūrybiniai, projektiniai darbai** recenzuojami, nurodant kas padaryta gerai, kas blogai, ko dar reikia pasimokyti.

27. Mokinių pastangos gali būti vertinamos kreditų sistema:

- už aktyvų darbą pamokoje;
- už namų darbų atlikimą;
- už pamokų lankomumą;
- už papildomų darbų (pranešimų, projektų rengimą, jų pristatymą, darbą grupėje);
- už dalyvavimą konkursuose, varžybose.

28. Pusmečio, metinis rezultatas išvedamas iš visų mokinio pažangos įvertinimų pagal aritmetinį vidurkį.

29. Praleidę 60% pamokų, mokiniai privalo atsiskaityti pamokų ar kitu laiku arba turi laikyti įskaitą. Neatsiskaičius už praleistą pamokos medžiagą, mokinys neatestuojamas.

30. Centro tarybos sprendimu, suderinus su administracija, gali būti organizuojami pasitikrinamieji kontroliniai darbai, bandomieji egzaminai, infotestai mokymosi pasiekimams įvertinti. Pasitikrinamųjų kontrolinių darbų, infotestų vykdymo tvarkaraštis sudaromas ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki jų vykdymo pradžios.

31. Mokinio, kuris mokosi pagal *pritaikytą bendrojo ugdymo programą*, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus: keliamosios klasės (5–I gimnazijos klasė, III gimnazijos klasė) mokinio mokymosi pasiekimai vertinami, atsižvelgus į jo asmeninę daromą pažangą ir palyginus su jam pritaikytoje programoje numatytais pasiekimais, o programos baigiamosios klasės mokinio mokymosi pasiekimai įvertinami, palyginus ir su bendrosiose programose numatytais.

Mokinio, kuris mokosi pagal *individualizuotą programą*, mokymosi pasiekimai vertinami atsižvelgus į jo asmeninę daromą pažangą.

32. Mokymosi rezultatams apibendrinti taikomas apibendrinamasis vertinimas (pažymys arba įskaita).

33. Pusmečio, trimestro pažymys vedamas iš to pusmečio, trimestro pažymių aritmetinio vidurkio, apvalinant iki sveiko skaičiaus (6,5 – 7; 6,4 – 6).

VI. ĮVERTINIMO FIKSAVIMAS. VERTINIMO INFORMACIJOS ANALIZĖ

34. 1–4 klasės mokinių pažanga ir pasiekimai fiksuojami Elektroniniame dienyne TAMO. Mokinių savarankiški, kūrybiniai darbai, testai, kontrolinės užduotys kaupiami atskirame segtuve.

35. Mokinių pasiekimai ir pažanga vertinami pagal pasiekimų požymius, aprašytus Bendrosiose programose. Pusmečio pabaigoje nustatomas mokinių mokymo(si) pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Jeigu mokiny nepasiekė patenkinamo pasiekimų lygio, Dienyne įrašomas „nepatenkinamas“ lygis.

36. Pradinio ugdymo baigiamosios klasės mokinių visų dalykų pasiekimai įvertinami aprašu.

37. Adaptaciniu laikotarpiu (1 mėnesį) 5 klasės mokiniams nerašomi nepatenkinami pažymiai.

38. 5 klasės (po adaptacinio laikotarpio) – 12 klasės mokinių kontrolinės užduotys, savarankiški, projektiniai, kūrybiniai, laboratoriniai ir kt. darbai, kai mokiniai parodo Bendrosiose programose numatytas žinias, supratimą ir gebėjimus, vertinami pažymiu, kuris įrašomas į dieną. Kaupiamojo vertinimo fiksavimo formą dalykų mokytojai aptaria metodinėse grupėse, numato individualiose vertinimo metodikose.

39. Trimestro, pusmečio ir metiniai įvertinimai fiksuojami pažangumo suvestinėse.

40. 5 klasės mokinių pažangos ir pasiekimų rezultatai aptariami po adaptacinio periodo, dalyvaujant klasių auklėtojams ir dalykų mokytojams.

41. Mokinių žinios vertinamos pagal tokią schemą:

- Mokslo metai besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programą skirstomi trimestrais, o besimokantiems pagal vidurinio ugdymo programą – pusmečiais
- Jeigu per pusmetį (trimestrą) dalykui skirta 1 savaitinė valanda, mokinio žinios vertinamos ne mažiau kaip 3 pažymiais.
- Jeigu 2 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 4 pažymiais.
- Jeigu 3 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 5 pažymiais.
- Jeigu 4-5 savaitinės valandos – ne mažiau kaip 7 pažymiais.

42. Mokinių pasiekimai aptariami klasės susirinkime (atsakingas klasės vadovas).

VIII. TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) INFORMAVIMO TVARKA

43. Mokslo metų pradžioje dalykų mokytojai su mokiniais aptaria bendrąją mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarką, dalyko vertinimo metodiką, o kiekvienos pamokos pradžioje – ir konkrečius mokymosi uždavinius, užduotis, vertinimo kriterijus, atsiskaitymo laiką. Kabinetų skelbimų lentoje informuojama apie taikomą dalyko vertinimo metodiką.

43. Apie mokymosi pasiekimus tėvai informuojami reguliariai:

43.1. mokymosi pasiekimus tėvai stebi elektroniniame dienyne TAMO;

43.2. atsiradus mokymosi problemoms, tėvai informuojami įvairiais būdais: skambinant, rašant trumpąsias žinutes mobiliuoju telefonu, rašant laiškus arba elektroninius laiškus, komentarus TAMO dienyne ir kita;

43.3. klasių vadovai ne rečiau kaip kartą per trimestrą / pusmetį informuoja tėvus apie mokinių daromą pažangą ir pasiekimus;

43.4. klasių vadovai ne rečiau kaip 1 kartą per pusmetį organizuoja tėvų susirinkimus, esant reikalui, kviečia į juos dalykų mokytojus.

44. Mokytojai, pastebėję mokinio žinių, supratimo ir gebėjimo spragų arba įvertinę mokinį nepatenkinamai iš eilės du, tris kartus, turi apie tai informuoti klasės vadovą.

45. Administracija kartą per metus organizuoja atvirų durų dienas, visuotinius tėvų susirinkimus, kuriuose tėvai turi galimybę susitikti su administracija, konsultotis su vaikus mokančiais mokytojais.
